

Wat is wijsheid?

Toen ik aan het nadenken was over deze overdenking realiseerde ik me hoezeer onze wereld behoefte heeft aan 'wijsheid' en zeker ook aan 'wijze leiders'.

Mijn verlangen naar 'wijze leiders' wordt natuurlijk aangewakkerd door de actualiteit van het nieuws.

Met wijze leiders was er geen oorlog in Oekraïne.

Met wijze leiders was er geen menselijk drama, in Israël en de Gaza-strook.

Met wijze leiders was de wereld niet zo gepolariseerd, verdeeld in kampen en in standpunten.

Met wijze leiders zouden we anders omgaan met de aarde, het klimaat. Met wijze leiders zouden we waarschijnlijk andere prioriteiten stellen.

Of denk je van niet?

Niet alles hangt van de wereldleiders af. *Wij zijn er ook nog.* We kunnen hun niet overal de schuld van geven. Ook wij gedragen ons soms egoïstisch en onverantwoord.

Ook wij stellen soms verkeerde prioriteiten...

Wij doen soms mee met het polariseren. Met de wereld in kampen verdelen, in goed en fout...

Ook wij hebben wijsheid nodig!

Wat is het thema van deze serie zomerdiensten goed gekozen. Wat is het actueel.

Ik ben zelf opgegroeid in een tijd waarin er nieuwe hoop kwam in de wereld. De tijd waarin de Koude Oorlog ten einde kwam. De tijd van de val van de muur.

De tijd waarin apartheid in Zuid-Afrika is afgeschaft...

De tijd ook van de Oslo-akkoorden tussen Israël en PLO.

Hoopvolle gebeurtenissen! En ook een tijd met inspirerende leiders: *Nelson Mandela, Gorbatsjov, Desmond Tutu, Yitzak Rabin...*

Wijsheid - Wat is wijsheid?

Hoe ga je om met alle vragen die in deze tijd op je af komen?

Dat is het thema van de preken serie in de zomerdiensten

Vandaag lezen we uit de brief van Jakobus.

Jakobus 3

¹³Wie van u kan wijs en verstandig genoemd worden? Laat hij het daadwerkelijk bewijzen door een onberispelijk leven en door wijze zachtmoedigheid. ¹⁴Maar als u zich laat beheersen door bittere jaloezie of egoïsme, kunt u beter niet zo hoog van de toren blazen; u zou de waarheid geweld aandoen. ¹⁵Dat soort wijsheid komt niet van boven; ze is aards, ongeestelijk, demonisch. ¹⁶Waar jaloezie en egoïsme heersen, vieren wanorde en allerlei kwaad hoogtij. ¹⁷De wijsheid van boven daarentegen is vóór alles zuiver, en verder vredelievend, mild en meegaand; ze is vol ontferming en brengt niets dan goede vruchten voort, ze is onpartijdig en oprecht. ¹⁸Waar in vrede wordt gezaaid, brengt gerechtigheid haar vruchten voort voor hen die vrede stichten.

¹³Wie van u kan wijs en verstandig genoemd worden?

Jakobus brengt het meteen dichtbij. Ik voel me meteen aangesproken. Het is natuurlijk wel mooi te mopperen op de politieke leiders van onze tijd. *Het is ook wel een beetje makkelijk.* Jakobus spreekt zijn gehoor persoonlijk aan – en vandaag bevinden wij ons onder zijn gehoor...

Jakobus beschrijft in dit tekstgedeelte eigenlijk vooral de vrucht van wijsheid. Van twee soorten wijsheid: 'aardse wijsheid' en 'wijsheid van boven'

Aardse wijsheid wordt gekenmerkt door: jaloezie en egoïsme, wanorde en allerlei kwaad.

Wijsheid van boven kenmerkt zich door: onberispelijk leven, zachtmoedigheid, zuiver, vredelievend, mild en meegaand, vol ontferming, brengt goede vrucht voort, onpartijdig en oprecht, vrede

Jakobus zet het scherp neer. De aardse wijsheid noemt hij zelfs demonisch. We hebben te maken met wijsheid van boven, Goddelijke wijsheid, en met aardse wijsheid die Jakobus ook wel ongeestelijk of demonisch noemt.

¹³Wie van u kan wijs en verstandig genoemd worden?

Jakobus dwingt ons bijna om onszelf te onderzoeken...

Ik weet niet hoe het met jou is, maar ik verlang naar die Goddelijke wijsheid in mijn leven – mijn verlangen is dat dat de vrucht van mijn leven is (*zachtmoedig, vredelievend, mild, vol ontferming, vredestichter enz*).

En dat is ook wel in een bepaalde mate aanwezig. Maar de waarheid is dat er ook die andere vrucht is: jaloezie, egoïsme, wanorde misschien...

Het is er allebei!

Het goede en ook het kwade...

En het zou zo maar eens kunnen, dat dit ook de uitslag is van jouw zelfonderzoek, van jouw zelfevaluatie...

Er is aardse wijsheid in ons én er is wijsheid van boven in ons. Paulus schrijft, met andere woorden, hierover in

Romeinen 7

¹⁸Immers, ik besef dat in mij, in mijn aardse natuur, het goede niet aanwezig is. Ik wil het goede wel, maar het goede doen kan ik niet. ¹⁹Want ik doe niet wat ik wil, het goede, maar juist wat ik niet wil, het kwade, dat doe ik.

Paulus beschrijft dezelfde spanning waar Jakobus het ook over heeft. De spanning die wij allemaal herkennen. Dit is een thema in de verkondiging van Paulus. Kijk maar:

Efeze 4

²²Geef dus uw vroegere levenswandel op en leg de oude mens af, die te gronde gaat aan bedrieglijke begeerten; ²³laat u voortdurend vernieuwen in uw geest en uw denken ²⁴en trek de nieuwe mens aan, die naar Gods wil geschapen is in waarachtige rechtvaardigheid en heiligheid.

Hier gebruikt Paulus het beeld van 'de oude mens' en 'de nieuwe mens'. Hij schrijft erover alsof het soort jas is die we kunnen aantrekken.

Hoe trekken we nu die jas aan?

Hoe leven we nu vanuit die 'wijsheid van boven'?

Thomas Merton, de bekende trappistenmonnik en theoloog, mysticus spreekt van leven vanuit je 'ware zelf' en niet vanuit je 'valse zelf'. Dat is ook een prachtig beeld.

De reis van 'je valse zelf' naar je 'ware zelf' is de reis van je leven. Het is de reis die we als kinderen van God mogen maken.

Galaten 5

¹⁶Ik zeg u dus: laat u leiden door de Geest, dan zult u niet toegeven aan aardse begeerten.

...

²²Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, ²³zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Er is geen wet die daar iets tegen heeft. ²⁴Wie Christus Jezus toebehoort, heeft zijn aardse natuur met alle hartstocht en begeerte aan het kruis geslagen. ²⁵Als we leven door de Geest, laten we de Geest dan ook volgen.

Een reis die bewuste keuzes van je vraagt:

- 1) Keuze om bewust te leven samen met God.
- 2) Keuze om je bewust te reflecteren en te bespiegelen (zoals we vandaag doen). De keuze om je te willen afkeren van je oude mens (valse zelf) in concrete situaties. Dit vindt vaak plaats wanneer we met ons eigen falen en ons eigen tekortschieten worden geconfronteerd.
- 3) Te ervaren dat het door Gods genade is dat we groeien in ons 'ware zelf'. Wij kunnen een klein stapje van goede wil zetten, maar het herstel, het echte leven, dat is iets dat God geeft. Het is Zijn genade in je leven.

De reis van ons leven is een reis van groeien in eenheid met God en eenheid met onze naaste.

Het is de reis van IK naar WIJ.

Van alleen mijn belang naar ons belang.

Ja, onze wereld heeft behoefte aan wijze leiders.

Voor de meesten van ons is dat ver weg.

De uitnodiging vandaag is heel persoonlijk:

wil jij groeien in wijsheid?

AMEN